

Prædiken til 7. søndag efter trinitatis 2017.

Tekst. Luk. 19,1-10.

Små historier kan rejse store spørgsmål.

Det er sommetider sådan at i en lille hverdagshandling sker der store ting.

Jesus standsede under et Morbærfigentræ, kiggede op, og sagde: ”Zakæus i dag skal jeg være gæst i dit hus.”

Kan denne lille historie om Jesus og Zakæus have stor betydning?

Centrum i historien er det lille øjeblik ved træet. En ordveksling mellem to, og pludselig fik hele byen noget at tænke på og vi med dem.

Hvad sker der her?

Når vi læser evangeliet så får vi det indtryk at Jesus tog sig særligt af de fattige, børnene, de syge, de blinde, de svage. Og Jesus diskuterede ja ligefrem skændtes med de rige, de stærke, de selvretfærdige, farisæere og de kloge.

Men her har vi en rig mand, med magt. Zakæus var overtolder. Zakæus var ansat i besættelsesmagts tjeneste og havde hele deres magtapparat bag sig. Vel var Zakæus en lille mand af vækst, og han var meget upopulær, men han var også en magtfuld mand, som undertrykte sit eget folk. Zakæus var alt andet end sympatisk. Ingen snakkede godt om ham, ingen kendte hans gode sider, hvis han havde nogen.

Det var et chok for byens folk som fulgte Jesus, da de så ham standse og invitere sig selv hjem til Zakæus.

Hvorfor dog i alverden ville Jesus lige netop besøge Zakæus? Besøge ham som selv var skyld i at han havde mistet al sympati. Besøge den mest åbenlyst skyldige af alle i hele byen.

En pengepuger, en snylter, en undertrykker.

Hvad hvis det var i vores egen by, Jesus gik gennem byen. Byen havde udset sig at der skulle være reception i forsamlingshuset. Maden stod klar, men Jesus gik gennem byen, og standsede foran...? Hver af os kan så tænke på hvem der ikke var værdig til at få besøg af Jesus. Vi skal tænke på det menneske vi foragter mest, og så sætte navn på og så tænke at det lige netop er ham eller hende, som Jesus vil besøge i vores by. Jesus går forbi mig, for at besøge netop ham, eller hende, som jeg ikke vil hilse på.

Der er et mærkeligt ord i Prædikerens bog i Det Gamle Testamente. Det lyder sådan.

*Jeg så al den undertrykkelse, der forekommer under solen.
Jeg så de undertryktes tårer, og ingen trøstede dem;
jeg så undertrykkerne, og ingen trøstede dem.*

Både den undertrykte og undertrykkeren er fanget i ensomheden. Hvem skal hjælpe dem? Det er et mærkeligt ord, men det åbner for et anderledes syn på mennesker som vi er, fanget i vores egne handlinger. Vi mennesker er både undertrykte og undertrykkere.

Og Gud har et problem. Guds store problem er at han elsker alle sine børn. Både de gode og de onde. Det er Guds dilemma. Det er kærlighedens dilemma. Det som forældre også kan ramle ind i, når deres børn arter sig forskelligt. Hvad skal man stille op når ens børn bliver uvenner?

Det er kærlighedens dilemma. Og det er dette dilemma denne tekst med Zakæus og byen Jeriko placerer Jesus midt i.

Lige forud for beretningen om Zakæus fortælles om da Jesus var på vej ind i byen.

Jesus var på vej til Jerusalem, og skulle gennem Jeriko. På vej ud af byen standsede han ved træet hvor Zakæus sad. Men på vej ind i byen, der sad en blind tigger ved et palmetræ. Bartimæus hed den tigger. Han sad ved det palmetræ hvor han

altid sad og tiggede. Havde gjort det i mange år. Det var der han tiggede til sit daglige brød.

Og han hørte at en stor flok mennesker var på vej forbi ham, og han råbte, ”Hvad sker der?” En forklarede ham at Jesu var på vej. Og da råbte Bartimæus så højt han kunne, og en blind kan råbe højt. Han råbte: ”Jesus, Davids søn, forbarm dig over mig!”

Bartimæus var som blind og som tigger en af samfundets laveste. Havde aldrig fået nogen undervisning i noget, havde ikke lært noget håndværk, alt han kunne var at tigge. Tigge og leve på andres nåde og velvilje.

Og det var ikke få skældsord og spark han havde fået i sin levetid. En undertrykt, en tålt. Bartimæus råbte efter Jesus og blev hørt. Fik sit syn igen og alle som så det jublede og priste Gud. Trods alt havde denne Bartimæus harmløs og hjælpeløs som han var, en vis sympati hos byens folk. At Jesus hjalp en Bartimæus, det var godt. Det var et under. Det kunne alle godt forstå.

Alle roste Jesus, og talte om denne Guds mand, som nu skulle beværtet af en af byens bedste mænd. Men Jesus gik gennem byen.

Det er sommetider at de små bemærkninger i teksten kan afsløre en ny mening. Der står at Jesu gik gennem byen Jeriko. Han standsede ikke i byen men gik lige gennem byen.

Og så standsede Jesus ved træet hvor Zakæus sad i skjul. I dag skal jeg være gæst i dit hus.

Mærkeligt at Jesus brugte ordet ”skal” her. Jeg skal være gæst i dit hus.

Det er som om der er både vilje og skæbne over dette besøg.

På sin vej til Jerusalem, til lidelse og død, er der et besøg Jesus skal gøre inden han kan gå videre. Han skal besøge Zakæus i hans hjem.

Det er som om at Jesus også skal have Zakæus med sig, på sin vej videre.

Lukas har sat disse to hændelser med den blinde tigger og den rige Zakæus i sammenhæng med Jesu lidelseshistorie, og ordene fra Esajas kap 53 klinger med i baggrunden. De ord som lyder: *"Men det var vore sygdomme, han tog, det var vore lidelser, han bar; Han blev straffet, for at vi kunne få fred!"* Jesu handling overfor Zakæus er ikke uden omkostninger for Jesus selv. Han fik Jerikos vrede vendt imod sig, fordi han besøgte Zakæus.

Når evangeliet taler til os om Guds nåde og syndernes forladelse, hører vi det gerne, men at den også skal gælde vores fjender, det har vi vanskeligere ved at acceptere. Jesus viser her at han elsker alle.

Jesus går med sin venlighed overfor Zakæus lige ind i et hvepsebo, og vender vreden mod sig selv. Det er her at genklangene fra Esajas Kap 53 kommer frem. Det var vores skyld han tog.

Jesus besøgte Zakæus for at bære den vrede som han bar. Jesus helbredte den blinde for at bære den sygdom han bar.

Hvordan, må vi spørge, begrundes Jesu sin handling?

Jesu begrundes sin handling i ordene: Også han er en Abrahams søn.

Jesus gav Zakæus sin menneskelighed tilbage.

Zakæus er ikke en tolder i Jesu øjne. Han er ikke en forræder, en tyv, Zakæus er et menneske. En Abrahams søn.

Når Jesus bruger dette udtryk er det fordi han er i en jødisk sammenhæng, hvor det jødiske slægtskab er kendetegnet ved slægtskabet tilbage til Abraham. Det var deres etniske stolthed og folkelige selvbevidsthed. Jeriko havde udstødt en af sine egne.

Jesu godkendte ikke Zakæus liv og handlinger, de forblev under dom, Zakæus kaldes en af de fortabte. Deri var dommen over Zakæus. Den forskel Jesu viser i handling er at der hvor vi ville sige at den fortabte må sejle sin egen sø, der standsede Jesus ved den fortabte og sagde: I dag skal jeg besøge dig i dit hus.

Jesus satte sin godhed og kærlighed ind på at redde Zakæus, og på at gøre ham til menneske igen. Genføde mennesket i Zakæus. Med begrundelsen, Zakæus er et menneske skabt af Gud.

Kun ved at fastholde alles menneskeværd, kan vi bevare vores egen menneskelighed.

I troen på Kristus, kan vi forsones os med hinanden, så at det bliver godheden og kærligheden som holder menneskeheden sammen.

Og det mærkelige i denne tekst er jo også dette, at Zakæus, som var en undertrykker, selv får omskabt sin opfattelse af andre. Zakæus var ikke en uskyldig mand. Han havde selv dannet sig sit fjendebillede af sine landsmænd, som svage og dumme der ikke forstod at tilpasse sig situationen i landet. Hvem kan stjæle fra mennesker man respekterer. Zakæus foragtede sine landsmænd. Men da han har fået besøg af Jesus, ændrer han sit syn på sine landsmænd. Han giver ikke en gave til Jesus, eller til Templet, han giver af sin rigdom til sin egen bys befolkning.

En kender af mellemøstlige talemåder vil sige at Zakæus her overdriver sin gavmildhed, netop for at de skal tro på, at han mener hvad han siger. I overdrivelserne lyser det igennem at Zakæus har fået et andet syn på sit liv og sine medmennesker.

Jeriko er i historien byen med mure, som faldt første gang da Josva erobrede landet efter ørkenvandringen. Jesus gik gennem Jeriko, og mure mellem mennesker blev synlige og nogle af murene faldt sammen, fordi de så ham, som er god mod både onde og gode.

Jesu vej gennem Jeriko skulle forbi Zakæus. Og vejen forbi Zakæus førte lige ind i kærlighedens lidelse og dilemma. Og endte på korset langfredag. Den som vil elske alle ender på et kors. Centrum i kristendommens historie er historien om Jesus der giver sit liv i kærlighed for at forsone mennesker. Han tog ikke nogens liv, men gav sit liv.

Kristi kors giver håb til os, for man kan stole på ham der giver sit liv for andre.